

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's Gravenhage; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Ds B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Ds A. Ringnalda, Soerabaja; Ds J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 35 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Van de Redactie. — Hoofdartikel: Over de paradoxale spanning bij den Christus. II. — Uit de Schrift: Onbeteugelde tong. (Jac. 1:26.) — Kerkelijk Leven. — Lit. en Kunst: Helene Swarth, „Avonddauw”. I. — Uit de Historie: Uit de geschiedenis der V. O. — Pop. Wetensch. Schetsen: Het Chiliasmus en het Oude Testament. — Vragen van jongeren. — Uit de Buitenlandsche pers. — Perschoonw. Kerknieuws.

VAN DE REDACTIE.

Omtrent de aangekondigde plannen tot uitbreiding van den inhoud van ons blad in algemeene cultuurele richting, kan de Redactie thans mededeelen, dat aan de bestaande —, de navolgende rubrieken worden toegevoegd: „Rondom het Zakenleven”, „Vakwetenschap en praktijk”, „Uit de historie”, „Vragen van jongeren”. Het is de bedoeling, gelijk ten opzichte van sommige rubrieken reeds regel was, afwisselend een of meer van de nieuwe rubrieken in een nummer in te voegen. Vaker dan tot nu toe het geval kon zijn zal een muzikale kroniek worden opgenomen, terwijl in de rubriek Literatuur en Kunst regelmatig ook over Kunst zal gehandeld worden. Eenige andere nieuwe mogelijkheden zijn nog in voorbereiding.

In verband met deze plannen zal men misschien de lijst nog eens willen zien van hen, die artikelen toezegden. Daarom nemen we die gaarne nog eens uit het vorige nummer over: Prof. Dr G. Ch. Aalders, G. Baas Kzn, F. L. v. d. Bom, Mr H. Bijleveld, Mr J. H. A. J. S. Bruins Slot, Prof. Dr J. Coops, Ds P. Deddens, Ds S. Doornbos, A. J. Drewes B.Fzn, B. Ebling, Ds T. Ferwerda, Dr W. H. Gispén, Ds S. G. de Graaf, Mr G. H. A. Grosheide, Dr W. G. Harrenstein, Dr C. J. Honig, Prof. Dr L. v. d. Horst, Jos. de Jonge, Dr E. D. Kraan, Dr W. J. Kolkert, Prof. Dr V. H. Rutgers, Mr D. W. O. A. Schut, Ds D. Sikké, A. Schilder, Prof. Dr G. J. Sizoo, Ds J. A. Tazelaar, Dr S. v. d. Veen, W. de Vries, Dr B. Wielenga.

Eerlang hoopt de Redactie aan deze lijst nog eenige nieuwe namen te kunnen toevoegen.

DE REDACTIE.

HOOFDARTIKEL

OVER DE PARADOXALE SPANNING BIJ DEN CHRISTUS.

II.

Men meent in den laatste tijd de „paradoxale levensspanning” te moeten prijzen als de gezonde, alleen religieuze, Gereformeerde denken aanvaardt dit niet. Men kan dit vraagstuk ook behandelen in verband met den Christus. Allereerst sta voorop, dat Christus als waarachtig mensch in een paradoxale bestrijding kon komen.

Nu komt het tweede: Zijn onzondige menschelijke natuur verhindert Hem, te blijven in de paradoxale ellende. Hij kan daar niet in blijven haken, Hij kan er niet in blijven rusten. Hij kan niet zeggen: laat de vraag nu maar los, Hij kan Zijn ziel niet vermanen, de problemen voorbij te gaan, en zonder een boven-paradoxaal antwoord dan maar te „berusten” in een „waarom?”

Immers, hier vallen twee dingen op te merken: a. de paradox kan niet van binnenaf bij Christus groeien. b. Hij kan de paradox niet objectief aan God toeschrijven, of haar bestaan uit Gods wezen en werken verklaren.

a. Wat het eerste betreft: de paradoxale verwarring kan niet uit Christus' eigen wezen opkomen. En dit heeft al dadelijk zijn consequenties. Want — nu in het algemeen gesproken — wat niet uit den mensch kan groeien, kan (tenzij het een nieuwe schepping is,¹⁾ helgeen wij van de paradox straks zullen ontkennen) ook niet een blijvende toestand van het menschelijk leven zijn, geen blijvend, begeleidend verschijnsel van zijn leven wezen.

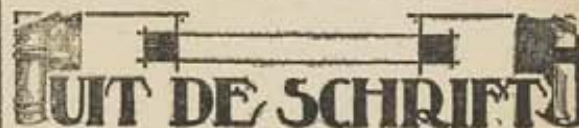
Dat de paradoxale verwarring niet uit Christus zelf voortkomen kan, behoeft eigenlijk geen betoog; tenminste, niet voor iemand, die onze opvatting omtrent het wezen en de herkomst van het paradoxale deelt. Wanneer het paradoxale een uiteengaan is (of dat veroorzaakt) van den wegen, waardoor de eenheid in het denken wordt gebroken, en twee meeningen, of stellingen, elkan- der blijvend in ons denken tegenspreken, zonder dat we uit het ja in het ééne, tot het neen in het andere geval durven besluiten, dan kan dit niet zijn oorsprong hebben in Christus' menschelijke constitutie. Immers, de Christus is één. De zonde moge ons menschelijk denken hebben aangelast en in paradoxale verwarring gebracht hebben, doch Christus, die ontvangen is van den Heiligen Geest, en in wien de zonde op geen enkel punt bederf bracht of ontbinding. — Hij heeft, al droeg Hij de zwakheden van de menschelijke constitutie, toch nooit de oorzaak daarvan in zichzelf gehad. Nooit werden Zijn gedachten door een actie van Zijn eigen geest uit elkaar gedreven. Nooit heeft Hij van Zijn kant Zijn standpunt (en gezichts-punt, of oriënterings-punt), verlegd van middelpunt naar omtrek. Nimmer heeft Hij de eenzijdigheid gezocht of onzuivere weegsteenen in Zijn hand gehad. En hierom kan het paradoxale niet uit Hem zelf voortkomen. Het kan alleen maar op Hem neervallen. Nooit was Hij antithetisch tegen zich zelf verdeeld, en nimmer heeft Hij dus een antithese „gezien”, waar God ze niet „gegeven” had. Wel zag Hij antithese, klaar en scherp, tusschen God en Satan, tusschen het goddelijke en het satanische, tusschen goed en kwaad; maar Hij heeft nooit antithese kunnen zien, als gevolg van eigen denkfout, tusschen de Schriften onderling of de werken Gods in bestand van natuur of van genade. Laat ons de zwakheid van Christus' menschelijke natuur, een „zwakheid”, waarin ook Zijn empirisch leven, Zijn waarneming, Zijn geestelijke groei, gebonden lag, nooit onwillekeurig omzetten in een geestelijke „ziekte”; want zwakheid en ziekte zijn twee. Neen, Christus' denken gleed niet uit, en heeft Zijn eigen wegen niet uiteengedreven. Zijn denken „schept” geen antinomieën. „Zwakheid” en „ziekte” zijn twee; „zwakheid” en „kracht” zijn óók twee. De „zwakheid” van Christus' menschelijke natuur is zelf geen positief beginsel; zij kan niet „schöpferisch” Hem aan het denken zetten; men kan er evenmin Zijn wetenschap omtrent den Allerhoogste uit verklaren, als dat men eenige fantasie omtrent een in antinomieën gebroken God of openbaring op grond daarvan bij Hem zou kunnen onderstellen. Zij kan Hem niet laten opklimmen tot Gods altaren, doch evenmin Hem doen bouwen een altaar voor een onbekenden, in antinomieën zich verhullenden, (afgod. De zwakheid van Christus als mensch kan wel verhinderend, wel belemmerend, remmend optreden in de opvaart van Christus' denken. Zij kan Hem ook ophouden in Zijn worsteling om te komen tot dien verheven rust-stand, die dan niet aan het begin, maar aan het eind van Zijn denk-arbeid, Zijn van God uitgaande en op God aanwerkende theologische onderzoekingstochten wordt begeerd. Die zwakheid, die menschelijk-tijdelijke gebondenheid, kan wel het triumfantelijk gevoel van het staan op den berg der voltooide denkwaden tegenhouden, wel den strijd van Zijn gedachten verlengen. Maar zij kan niet daarin een fout doen komen. Zij kan niet een valsche methode van denken leeren; een denk-methode, die Gode „ongerijmde dingen” toeschrijft, antinomieën Hem toedicht.

Men lette op het onderscheid tusschen Christus'

denkaanvagen en denk-resultaten. Boven werd reeds erkend, dat Hij als waarachtig mensch toegankelijk was voor strijd, aan-vechting, worsteling in gedachten. In de objectieve werkelijkheid als tweede Adam geplaatst met een zuiver functione- rend denk- en waarnemingsvermogen, moet Hij nu wetenschap (denkinhoud) veroveren, verwerven; en dit langs den weg, die in de openbaring is gegeven. Ook voor Hem, neen, juist voor Hem, die den Adamsweg der proefgeboden ten einde toe afloopen moet, — juist voor Hem, zeggen we, gold de vaste regel des te meer, dat de openbaring Gods geen vaste paragrafen heeft gegeven, waarin dan bepaalde loci (hoofdstukken) van dogmatiek, of paragrafen van wijsbegeerte, of gereed materiaal van kennis wordt vastgelegd en in logische orde samengevat. Eerder omgekeerd: de eerste en de tweede Adam moeten uit wat God openbaart in het Woord, en in natuur en geschiedenis, zichzelf een samenvattend oordeel, een overzichtelijk weten veroveren. En hier zien wij verschil tusschen het begin en het eind in beider kennis-werving: aan het begin staan zij beiden met een zuivere waarnemingskracht, een ongeschonden denkvermogen, een normale houding tegenover het geheel. Vervolgens komt voor beiden de vraag, of zij nu ook langs zuivere wegen van gehoorzaamheid, als religieus bepaalde menschen, den rijken buit der te behalen wetenschap (als denkinhoud, kennisobject nu genomen) zullen bereiken. Adam viel op dezen weg. Maar de tweede Adam bleef voor de zonde ontoegankelijk. De zonde van de lijdelijke bernsting in de paradox²⁾ kon dus in Hem niet zijn. Zij ware slechts mogelijk, wanneer Hij zijnerzijds het centrum van Zijn ken-gebied als standpunt had prijsgegeven, en niet meer had geloofd aan de eenheid van God en van Gods werk. Hij kan wel aangevochten worden, doch nooit wordt Hij van Zijn kant „bevonden, tegen God te strijden”. Hij dicht Zijn God geen antinomieën toe, al kan haar schijn Hem wel benauwen en aan-vechten.

K. S.

¹⁾ Zoals de wedergeboorte, en wat daar uit voortkomt.
²⁾ Een vorm van vertwijfeling aan God of aan de mogelijkheid van de bewuste gemeenschap met God.

UIT DE SCHRIFT

Onbeteugelde tong.

Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en hij zijne tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezès godsdienst is ijdel. (Jac. 1:26.)

De vreeze des Heeren staat in het teeken van het gebonden-zijn, het beteugeld-zijn.

Want in de vreeze des Heeren is onze ziel gericht op God en op Zijn Woord.

De vreeze des Heeren maakt onze zielen lusterend.

En allen, die God vreezen, weten van den vrede, die daar ligt in het gebonden-zijn der zielen aan het Woord.

Zoo bloeit het leven op.

Maar dit van God gewekte leven staat dan ook in scherp conflict met het tegelloos bestaan, dat zich maar gaan laat, en dat daartoe allereerst zich van de tong bedient.

Immers in het woord allereerst zoekt zich de ziel te uiten.

Als de ziel aan het Woord gebonden is, dan zal ook het woord der lippen dit teeken van het gebonden-zijn dragen.

Maar dan is in de onbeteugelde tong ook de verloochening van de vreeze des Heeren. En dat te meer, wanneer in dat ongebreidelde praten de woorden der godsdienstigheid niet ontbreken. Wanneer wij zoo het type vertoonen dergenen, die het wel